

La fi del *multikulti* alemany té una data clau: l'11 de setembre del 2001. Mentre el món es fregava els ulls amb les imatges hipnòtiques dels avions estavellant-se contra les Torres Bessones, Alemanya va rebre una bufetada al seu model de societat: l'existència a Hamburg de la cèl·lula d'Al-Qaida responsable dels atemptats que van marcar un abans i un després en la lluita contra el terrorisme internacional. Mohamed Atta i alguns membres del seus escamots suïcides havien viscut anys com a estudiants aparentment normals de la Universitat d'Hamburg. Allà s'havien conegut i també allà, en l'habitació on Atta tenia el seu Centre Islàmic, havien preparat en part els atemptats.

Tres anys enrere, el 1998, l'aleshores primer govern socialdemòcrata-verd de la República Federal d'Alemanya, amb Gerhard Schröder i el seu segon, Joschka Fischer, havia obert la legislatura amb la promesa d'enterrar la retrògrada llei alemanya d'estrangeria, basada en el "dret de sang": és alemany qui porta sang alemanya a les venes. La nacionalitat no la marcava el lloc de naixement, sinó l'origen.

L'Alemanya de Schröder i Fischer volia obrir l'aixeta de la integració, la gran assignatura pendent d'un país amb més de nou milions d'immigrants. Tot aquell que portés vuit anys de residència estable i legal al país tindria dret al passaport alemany. No es podia continuar ignorant, argumentaven, que la societat actual no és un bloc monolític germànic i que més d'un deu per cent de la població és no alemanya.

Es calculava aleshores que aproximadament una quarta part d'aquells no alemanys podria accedir al passaport alemany. Els principals beneficiats havien de ser-ne els turcs, el col·lectiu estranger més nombrós del país i també el més arrelat.

Aquella voluntat d'integració va quedar ofegada per la prioritat de la seguretat. La nova llei d'estrangeria no estava encara lligada, signada i beneïda pel Tribunal Constitucional, havia sofert unes quantes retallades quan va rebre l'estocada de l'11-S. De cop, es va deixar de parlar d'oferir passaports per concentrar-se en la necessitat de descobrir quants Mohamed Atta hi havia

La bufetada de Mohamed Atta al 'multikulti' alemany

Amb més de 9 milions d'immigrants, la integració continua essent l'assignatura pendent d'Alemanya. I l'11-S no ha ajudat gens a aprovar-la.

camuflats entre el col·lectiu d'immigrants, refugiats o estudiants aparentment tranquils. La qüestió va passar a mans del ministre de l'Interior, Otto

Schily, anomenat el "xerif roig" i amb principis propers a la dreta pura i dura.

Schily va redreçar la llei d'estrangeria pel camí de la seguretat i va incloure en l'articulat l'acceleració dels processos d'expulsió de radicals islàmics. Alemanya no podia permetre's cap més Mohamed Atta.

La legislació es va tirar endavant convenientment reorientada. Es van rebaixar alguns obstacles per accedir a la nacionalitat alemanya i es van fixar uns paràmetres per canalitzar l'arribada de nous immigrants d'acord amb les necessitats del mercat laboral, sota el principi de la "immigració a la carta". Es va endurir el to: els no alemanys del país no solament havien

de tenir voluntat d'integració, sinó que estaven obligats a demostrar-la. En la vida laboral i escolar només hi ha lloc per als qui dominin l'idioma alemany.

La vida de l'immigrant a Alemanya no havia estat mai idíl·lica. Com a altres països, es considerava el treballador estranger com una persona disposada a exercir de mà d'obra barata, que un cop complerta aquesta missió tornaria al seu país d'origen. L'ideal *multikulti* no havia arrelat mai, sinó que era una mena de reserva de l'esquerra benpensant.

Molt abans de l'11-S ja s'havia palesat que el camí de la nova llei seria empedrat. Poc després de la primera victòria de Schroder, els conservadors es van encarregar de demostrar que la societat alemanya no estava tan d'acord amb això de donar passaports als nousvinguts. El 1999, el primer ministre de l'estat de Hesse, Roland Koch,

Mohamed Atta -foto petita- i altres suïcides de l'11-S havien viscut anys com a estudiants normals de la Universitat d'Hamburg.

va triomfar en la campanya d'aquest *land* -que inclou la metròpoli banquera i financera europea, Frankfurt- amb una recollida de signatures contra la doble nacionalitat. Va ser tot un toc d'advertència contra el model *multikulti*, que pretenia trencar amb el sentit etimològic de la paraula "Gastarbeiter" -"treballador convidat"- amb què es designa els immigrants.

Però a partir de l'11-S, els estrangers van deixar de ser només una mena de molèstia social o laboral per al sector de la societat que se sent autòcton. Van esdevenir un perill.

L'opinió pública políticament correcta va començar a queixar-se sense embuts de tots aquests turcs que no parlen bé o no parlen gens l'alemany, de l'alt percentatge de delinqüència juvenil entre aquest col·lectiu, de les actituds masculistes dels nois i dels matrimonis arreglats o forçats a què se sotmet les noies. Es va deixar de veure els turcs com un col·lectiu de treballadors fidels que arreglen el cotxe a menys de la

El col·lectiu estranger també ha canviat: s'ha fet més hermètic. Després de dècades de rebuig social -un turc és un turc, fins i tot si han accedit al passaport alemany-, la resposta a la "sospita generalitzada" ha estat el tancament, la recerca d'una identitat en el món islàmic, la renúncia a la integració en la societat d'acollida.

El model 'multikulti' s'ha empannegat en cercles viciosos.

La integració passa pel domini de l'idioma, com volen els polítics ara, però també per l'accés al mercat laboral. L'atur entre els estrangers arriba al 20 per cent i dobla així la mitjana nacional. El nombre de joves sense estudis secundaris ni formació professional entre els estrangers se situa en el 60 per cent, mentre que entre els alemanys aquest percentatge està en el 32 per cent. Xifres com aquestes aboquen a la marginació; la falta de perspectives laborals alimenta la delinqüència.

S'ha deixat de veure els turcs com treballadors fidels i eficaços per ficar-los en el sac dels amics de Mohamed Atta

meitat de preu que els concessionaris oficials, per ficar-los en el sac dels presumptes membres de societats secretes amigues de Mohamed Atta. Entre el total de tres milions i escaig de musulmans del país hi ha uns 30.000 individus considerats "potencialment perillosos" -és a dir, simpatitzants o militants d'organitzacions radicals-. Una xifra més que suficient per fer volar les pors.

De la utopia del 'multikulti' a la paranoia de la inseguretat.

El bonic terme *multikulti* -forma popular amb què es coneix el multiculturalisme- va quedar soterrat sota una nova terminologia: la de les societats paral·leles, amb lleis internes secretes, inaccessibles a les autoritats alemanyes. No és que de cop hi hagi una sensibilització general per la infelicitat de les noies obligades a casar-se amb homes que no s'estimen: es tracta d'una qüestió de seguretat.

La radicalització religiosa ha guanyat terreny. Mai no s'havien vist tants vels islàmics a l'escola o als carrers alemanys, fins i tot en barris tradicionalment multiètnics com el de Kreuzberg, a Berlín; mai no havien prosperat tant les classes de religió controlades per organitzacions fonamentalistes, com passa també, per peculiaritats del sistema educatiu federal, amb l'ensenyament de l'Islam a la capital alemanya.

Schroder es proposa, si aconsegueix una tercera legislatura, fomentar les classes d'alemany per als fills dels immigrants des de la guarderia a l'escolarització i seguir en el camí de la limitació de l'entrada de treballadors estrangers. La aspirant conservadora, Angela Merkel, vol que qui entri al país per treballar ho faci amb l'alemany après i que s'accelerín les expulsions de radicals.

*Gemma C. Serra
Berlín*

